

HRVATSKI KINOLOŠKI SAVEZ

PRAVILNIK ZA UTAKMICE ŠPANIJELA

UTAKMICA U SVESTRANOM RADU
ISPIT PRIROĐENIH OSOBINA
ISPIT LOVAČKIH OSNOVA

Zagreb, 1993. godina

Sadržaj

OPĆE ODREDBE - 3 -

1. NAČIN NATJECANJA - 3 -
2. SUDJELOVANJE - 3 -
3. PRIJAVE - 4 -
4. PRIPREMA - 4 -
5. ŽDRIJEB - 4 -
6. PREGLED – OCJENA PASA - 4 -
7. PROPISI ZA UTAKMICU - 5 -
8. SUCI - 5 -
9. PRIGOVORI - 7 -

UTAKMICA U SVESTRANOM RADU - 8 -

1. NOS - 8 -
2. GLASNO GONJENJE - 9 -
3. ŠARANJE - 10 -
4. RAD NA KRVNOM TRAGU - 11 -
5. GRMARENJE - 13 -
6. SLOBODNO DONOŠENJE PERNATE DIVLJAČI.. - 14 -
7. DONOŠENJE DLAKAVE I PERNATE DIVLJAČI
NA POVLACI - 15 -
8. RAD U VODI - 16 -
9. ODLOŽENOST NA NEKOM MJESTU - 18 -
10. VODLJIVOST NA POVODNIKU - 18 -
11. MIR NA STAJALIŠTU - 19 -
12. POSLUŠNOST - 19 -

13. DOKAZ OŠTROSTI NA GRABEŽLJIVCE - 20 -

**UTAKMICA PASA ŠPANIJELA U SVESTRANOM
RADUERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

ISPIT PRIROĐENIH OSOBINA - 23 -

1. NOS - 23 -
2. GLASNO GONJENJE - 24 -
3. POUZDANOST NA TRAGU - 24 -
4. VOLJA ZA RAD PO TRAGU - 24 -
5. TRAŽENJE I ŠARANJE - 24 -
6. VESELJE ZA RAD U VODI - 25 -
7. MIRNOĆA PRI PUCNJU - 25 -
8. VODLJIVOST - 26 -
9. VESELJE ZA LOV - 26 -
- NAGRADNI RAZREDI - 27 -

**ISPITIVANJE PRIRĐENIH OSOBINA PASA
ŠPANIJELAERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

ISPITIVANJE LOVAČKIH OSOBINA - 28 -

POSEBNI ISPITI - 29 -

1. ISPITIVANJE GLASNOG GONJENJA - 29 -
2. ISPITIVANJE OŠTROSTI NA GRABEŽLJIVCE - 29 -

OPĆE ODREDBE

1. NAČIN NATJECANJA

HKS se brine preko svojih KD i KK s obzirom na pasmine i pasminske organizacije, o stručnom održavanju sljedećih priredbi:

- a) Omladinska utakmica španijela, u daljnjem tekstu: ispit prirođenih osobina španijela, za pse koji su ošteñeni u istoj ili protekloj godini.
- b) Utakmica za utvrđivanje lovačke osnove, u daljnjem tekstu: ispit lovačkih osobina pasa španijela za starije pse koji nisu bili vođeni ili su malo vođeni u lov.
- c) Uporabna utakmica za pse svih dobi, u daljnjem tekstu: utakmica pasa španijela u svestranom radu.

Utakmice su jesenske, pri početku lova na sitnu divljač. Kinološke organizacije odlučuju svake godine u svojem planskom kalendaru utakmica španijela, a odobrava ih HKS.

2. SUDJELOVANJE

Na utakmice se dovode španijeli koji su upisani u registar mladih pasa ili u hrvatsku rodovnu knjigu. Isto tako mogu sudjelovati na utakmici španijeli koji su tako upisani u inozemne evidencije, priznate od FCI, i to dokazuju dokumentom. Skotne kuje i bolesni se psi isključuju s utakmice.

3. PRIJAVE

Prijave za utakmice treba dostaviti na vrijeme do određenog roka ovlaštenom organizatoru. Vodič može za vrijeme utakmice odustati. Tada se pas, odnosno kuja u sudačkom izvještaju ne obrađuje.

4. PRIPREMA

Za utakmicu mora biti na raspolaganju spremno lovište u kojem ima dovoljno zečeva i pernate divljači. U lovištu mora također biti pogodnosti za rad u vodi.

Priređivač određuje vođu utakmice. On je odgovoran za besprijekoran tijek priredbe i zato mora dobro poznavati lovište. Vođa utakmice izabire nekoliko pomoćnika za organizaciju utakmice i održavanje reda. Vođa utakmice pribavlja krv za krvni trag i papkastu divljač, po mogućnosti srneću, koja je za svestranu utakmicu. Krvni trag, polaže, označava vođa utakmice sa sucima. Ako hoćemo krv divljači konzervirati, moramo joj dodati 2 posto borne kiseline, koja se kupi u ljekarnici.

5. ŽDRIJEB

Redni broj za utakmicu određuje se ždrijebom nakon pregleda ocjena oblika pasa.

6. PREGLED – OCJENA PASA

Prije utakmice psi se ocijene po obliku. Pas odnosno kuja koji dobiju negativnu ocjenu oblika mogu se natjecati izvan konkurencije, bez prava na nagradne razrede. Iz uzgoja su također isključeni.

7. PROPISI ZA UTAKMICU

Vodič mora donijeti sa sobom pušku i potrebno streljivo. Ako nema pušku dodijeli mu se strijelac. Uputama vođe utakmice i sudaca vodič se mora bezuvjetno pokoriti. Po pravilu vodič smije voditi najviše dva psa (kuje). Za vođenje više pasa potrebna je suglasnost vođe utakmice ili sudaca. Gledatelji, koji žele gledati utakmicu, ne smiju ometati ni vodiča ni psa i moraju biti dovoljno udaljeni. Vođa utakmice brine se s redarima da gledatelji ne remete utakmicu i da zadrže mir. Pristup u užu prostor utakmice nije dozvoljen. Vlasnici – vodiči pasa koji se ne natječu moraju se vladati kao i ostali gledatelji. Ako pas po vodičevom mišljenju otkáže zbog ometanja drugih pasa ili osoba, ili greške u organizaciji i slično, vodič ima pravo sucima predložiti ponavljanje discipline. Ako se s vodičevim prijedlogom suglase dva suca, disciplina se nakon isteka vremena ponovi. Psi i kuje, koje se natječu, moraju biti privezani i na dovoljnoj razdaljini od pasa koji se u tom trenutku natječu. Ako se neki vodič nedisciplinirano vlada ili ako bi pokušao upotrijebiti nedozvoljena sredstva za postizanje neke prednosti za sebe ili svojeg psa, isključuje se s natjecanja. O tome se sastavlja zapisnik, a protiv vodiča pokreće disciplinski postupak.

8. SUCI

Suce poziva u pravo vrijeme kinološka organizacija, odnosno priređivač. Broj sudaca određuje se prema broju prijava. Na ispitu prirođenih osobina starijih španijela moraju biti po dva suca za utvrđivanje lovačke osnove.

Na svestranoj utakmici moraju sudjelovati tri suca. Za pomoć sucima nadležna pasminska organizacija dodjeljuje sudačke pripravnike.

Prije utakmice vođa priredbe poziva suce na dogovor. Ako je više učesnika, potrebno je disciplinu podijeliti na više skupina.

Suci odlučuju u smislu važećih pravila po svojem najboljem znaju i savjesti. Oni sami određuju prema potrebi i okolnostima redni broj ispitivanja u pojedinim disciplinama.

Vodiča koji bi za vrijeme utakmice ili poslije nepravедno javno kritizirao sudačke odluke, vođa utakmice nakon saslušanja sudaca odmah isključuje s priredbe i moguće se nagrade ne dodjeljuju. Poslije završetka utakmice vodičima se priopćuju (obično to čini najstariji sudac) rezultati. Na želju vodiča daju se također objašnjenja o ocjenjivanju. Suci nisu dužni usmeno obrazlagati svoje ocjene. Oni odlučuju o podjeli nagrada ili posebnih nagrada u smislu odredaba priređivača. Suci mogu ovlastiti predsjednika pasminske organizacije, njegova zamjenika ili vođu utakmice, da podijele nagrade ili se to obavi sporazumno. Suci vlastoručnim potpisom potvrđuju da su odgovorni za pravilno sastavljanje izvješća i pregleda utakmica, a i za pravilno ispisivanje diploma i ocjena, te ih u roku od 14 dana u duplikatu dostaviti HKS-u. HKS daje suglasnost sudjelovanja sudaca.

9. PRIGOVORI

Prigovore zbog pristupa pasa ili vodiča utakmici potrebno je predati vođi utakmice prije ždrijeba. Prigovor protiv ocjene suca koja je nepobitna, nije dopušten. Ako se dogodila formalna greška, bilo vodstva utakmice ili sudaca, vodič ima pravo da odmah nakon otkrića greške, a najkasnije nakon objave ocjene, podnese pismeni prigovor uz istodobni polog kaucije za prigovor. O opravdanosti prigovora odlučuje zbor sudaca i po mogućnosti odmah izriče mišljenje. Ako zbor sudaca ne može odmah riješiti spor ili ako misli da za rješenje nije nadležan, spor se upućuje stručnoj komisiji HKS-a. Prekasno se uloženi prigovor odbacuje, a kauciju zadržava priređivač. Stručna komisija HKS-a pridržava pravo da u svim takvim nepredviđenim spornim slučajevima donosi odluku po vlastitoj presudi protiv koje nema žalbe.

UTAKMICA U SVESTRANOM RADU

1) Stručno ispitivanje disciplina i ocjenjivanje vidjeti u ocjenjivačkom listu.

2) Ocjene ispitivanja Učinci u pojedinim disciplinama ocjenjuju se ovako: 4 odlično, 3 vrlo dobro, 2 dobro, 1 dovoljno i 0 nedovoljno. Množenjem ocjena s brojem stručne vrijednosti (faktorom) dobije se dostignuti broj bodova. Zbroj svih bodova daje podlogu bodova za nagradne razrede, a vidljivo je u ocjenjivačkom listu. Ako se ne dosegne propisani broj bodova, tada se daje pohvalno priznanje.

3) Izvršne odredbe u pojedinim disciplinama U lovačkoj praksi discipline svestrane utakmice dijele se na rad prije pucnja i na rad poslije pucnja. Prve zahtijevaju pretraživanje i dizanje divljači iz skrivališta, druge pak traženje i čuvanje ustrijeljene ili nastrijeljene divljači. O rednom broju pojedinih ispitivanja odlučuju suci sporazumno s vodstvom utakmice.

1. NOS

Kvaliteta nosa psa treba u svakom radu pozorno i strogo ocijeniti. Najbolje se mogućnosti za ocjenu nosa daju:

a) Pri slobodnom traženju peradi, temeljito osmotriti na koju je daljinu pas dobio u nos odloženu jarebicu ili fazana. Rad s već hladnom divljači bolje se ocjenjuje. Vjetar uzimati u obzir.

b) Pri šaranju: način šaranja, veća ili manja sigurnost na hladnom tragu dlakave ili pernate divljači i kako brzo nađe divljač. Način javljanja na tragu daje dobro upozorenje. Na umjetnoj vlečki i po krvavom tragu i okukama ponašanje psa je možda odlučujuće za ustanovljavanje kvalitete nosa.

2. GLASNO GONJENJE

Razlikujemo sljedoglasno, vidoglasno i tiho gonjenje. Glasno je gonjenje za španijela karakteristično neka se napravi na tragu nevidljivog zeca. Glasno gonjenje po tragu papkaste divljači ima niži broj stručne vrijednosti, kao što je to vidljivo iz tablice I. Trag lisice jednako ocjenjujemo kao trag zeca. Psi koji na još prilično toplu tragu divljači, koju nisu sami dignuli, odmah glasno i trajno gone, sigurno su sljedoglasni.

Neki psi prilično glasno gone tek kad divljač skoči ispred njih. U takvom primjeru točno utvrdimo, ako počne, kako počne i kako traje glasno gonjenje po tragu nevidljive divljači i da li pas goni samo divljač, koju vidi i prestaje, odmah kad ju izgubi iz vida. Tako pas goni vidoglasno.

Kresači su oni psi, koji gone po starom tragu. Predlajaci gone po navici odmah kad su pušteni i trčkaraju bezvezno po terenu, a divljač nemaju u nosu. Tiho gonjenje treba više puta ispitati na svježem tragu ili na viđenoj divljači, prije izricanja konačne ocjene. Ako pas ne dođe do gonjenja divljači, suci moraju sve poduzeti da pas dođe do zeca, zato neka se pretraže zakloni (remize) i grmovi na polju i uopće takva mjesta, gdje se zec rado zadržava.

3. ŠARANJE

Šaranje je glavni rad španijela pred puškom i spada u njihovu prirodanost. Pas mora gustiš oko vodičevog stajališta na vodičev mig, ako je na manjoj udaljenosti, pušten na označenom prostoru, odmah i s veseljem pretražiti divljač dići te je goniti dok ne napusti skrivalište ili ne dođe pred lovca na odstrel.

Rad psa kojeg je vodič pustio na označenu prostoru bolje se ocjenjuje. Nije greška ako pas pusti dignutu divljač, što je došla iz gustiša naprijed, da digne drugu divljač, ali samo ako je njegovo šaranje u ostalom dobro. Greška je ako pas digne divljač i daleko je goni (u susjedno lovište) i ako ga ni na jedan način ne možemo dozvati.

Pas sigurno ne smije biti prilijepljen uz vodiča, to se čini tako da dobro nakratko pretraži teren blizu oko vodiča i pretraži što više terena.

4. RAD NA KRVNOM TRAGU

Za rad na umjetnom krvnom tragu najbolja je odgovarajuća šuma s dovoljno mladog drveća. Krv koju upotrebljavamo neka bude krv papkarske divljači i ne smije zaudarati po gnjileži. Samo u krajnjem slučaju upotrebljavamo goveđu krv. Krvni trag se napravi kapanjem iz prikladne boce pritiskivanjem spužvastom papučicom 3x3 cm. Umjetni krvni trag postavlja sudac, koji će i ispitivati psa na tragu, a uz njega biti samo jedan pripravnik. Trag se postavlja po mogućnosti u smjeru vjetra, a ne protiv vjetra. Tragovi trebaju biti 300 koraka dugi i 120 koraka razmaknuti. Ne smiju biti stariji od 3 sata. Polagač koji je položio krvni trag i pripravnik moraju se udaljiti od traga lijevo ili desno pod pravim kutern na dovoljnu udaljenost od traga, kako isti ne bi presjecali u povratku.

Na svakom tragu napravimo 3 okuke. Kod prve okuke oko 100 koraka, označimo ležište ranjene divljači. Do toga mjesta radi svaki pas na povodcu. Kao oblajivači i pokazivači prijavljeni se psi na tom mjestu odvežu i puste i do završetka krvnog traga rade slobodno. Na kraju krvnoga traga položimo srneću divljač. Ako je otvarana i čišćena, otvor pažljivo zašijemo. Označavanje krvnog traga bojom na suprotnoj strani drveća dopušteno je.

Također možemo označiti ležište ranjene divljači i okuke. Sudac koji je određen za osmatranje na završetku krvnoga traga i drugi pomagači moraju biti skriveni tako daleko od skrivene divljači da ih pas ne može vidjeti ili dobiti u nos. Psima koji su radili na povodcu upisuje se u

ocjenjivački list i rodovnicu "Krvni trag radi samo na povodcu". Psi koji rade samo na povodcu izrađuju čitav trag u dužini 300 koraka na povodcu.

a) Rad na povodniku - Pas mora vodiča voditi na barem 5 m dugom povodcu do mrtve divljači. Rad psa prati sudac.

b) Pokazivanje mrtve divljači - Do prvoga ležišta mora pas izraditi trag na povodcu.

Na tom mjestu pas se odveže i mora trag do mrtve divljači izraditi slobodno. Brzo, čim mrtvu divljač, nađe, pas se mora odmah vratiti vodiču te mu na unaprijed najavljeni način pokazati da je divljač našao. Svojim vladanjem upozoriti će vodiča, neka ga slijedi do plijena. Vodič tada obavještava suca da je pas našao mrtvu divljač.

c) Oblajavanje mrtve divljači - Pas mora izraditi trag do prvoga ležišta na povodcu. Pušten s povodca, mora trag izraditi do mrtve divljači i na nju lajati toliko vremena da vodiči i sudac dodu do njega i do plijena. U sve tri discipline možemo pustiti psa, ako je otkazao, još dvaput na trag. Ponovo puštanje psa na trag vrijedi, ako se to učini po nalogu suca. Ako vodič sam opazi da je pas izgubio trag i sam ga odvede nazad na trag, ne vrijedi, već se računa kao da je pas bio nanovo pušten na trag. Ako pas pri pokazivanju ili oblajavanju otkaže, vodiču je dopušteno da isti trag izradi sa psom na povodcu. Taj dopunski rad na povodcu se ocjenjuje nižom ocjenom stručne vrijednosti (faktorom).

Negativan rad pri pokazivanju ili oblajavanju označuje se u ocjenjivačkom listu nulom (0). Vodič mora prilikom prijave navesti za koji način rada po krvnom tragu psa

prijavljuje. Suci mogu dopustiti da krvni trag na kojem je jedan pas otkazao izradi drugi i za kontrolu još treći pas. Ako i treći pas otkáže, onda je greška nastala pri polaganju krvnoga traga. Tada tri psa dobiju novo napravljen krvni trag. Na svaki način pas, koji na izrađeni trag svojega prethodnika nije pozitivno riješio ima pravo na novi krvni trag.

5. GRMARENJE

Ova se disciplina ocjenjuje u niskim šumskim kulturama, zaraslim prosjekama u različitim skrivalištima na polju: u repi, blitvi, krumpirištu ili u kukuruzu. Pas mora nakratko, na domet puške, savjesno pretražiti svako skrivalište. Ispred odletjele peradi neka ostane miran i neka ne trči za njom.

Bježeću dlakavu divljač neka kratko goni i neka se vraća vodiču. Ustrijeljenu divljač mora donijeti i pokazati.

Ako pas ne dođe do divljači, mora vodič na zapovijed suca ispaliti hitac, da tako ocijenimo psa u ponašanju pri pucnju.

6. SLOBODNO DONOŠENJE PERNATE DIVLJAČI

Ustrijeljena divljač, koja je bila uplijenjena isti dan ili najviše dan prije (najbolji je zato fazan ili jarebica) baci se u skrivalište. Zatim vodimo psa koji to nije smio vidjeti, približno 80-100 koraka daleko od skrivene divljači, ali s povoljnim vjetrom i s naredbom neka traži izgubljeno. Potrebno je točno ustanoviti, na koju je daljinu pas dobio prvi put perad u nos (vidjeti III/1). Divljač mora pas donijeti bez zapovijedi i pravilno je predati. Ako pas divljač sigurno nađe, a ne donese je dopušteno je da mu se divljač baci. Na taj način pokazano donošenje svakako se slabije ocjenjuje. Ako pas također pri tome otkáže, sav rad ocjenjuje se s nedovoljno.

Ocjenjivanje u slobodnom donošenju mora se smisleno vezati s grmarenjem. Ako pas ima priliku pri grmarenju, slobodno naći i donijeti ustrijeljenu perad, to mu se piše u dobro discipline 6 - slobodno donošenje pernate divljači.

Ako pas ima priliku, odstrijeljenu pernatu dlakavu divljač pratiti po tragu, to mu se računa u dobro u disciplini 7 - donošenje dlakave i pernate divljači na povlaci.

7. DONOŠENJE DLAKAVE I PERNATE DIVLJAČI NA POVLACI

Pri slobodnu donošenju divljači na povlaci ispituje se radi li i kako radi pas na povlaci i donosi divljač vodiču. Ova stavka dijeli se na dvije:

- a) rad na povlaci
- b) učinak pri donošenju

Pri a) pas mora izraditi trag s niskim nosom. Psi koji imaju vrlo osjetljiv nos izrade trag s povoljnim vjetrom s poluniskim nosom, osobito ako su prilike s obzirom na vjetar povoljne. Taj se učinak ne ocjenjuje slabije, osobito ne ako pas pouzdano traži i rad uspješno okonča. Dopusšteno je također da pas neznatno reže trag na zavojima pri povoljnom vjetru, jer je to prirodno. Ako pas nađe divljač u slobodnu traženju, ocjena se učinka snižava.

Pri radu pod b) potrebno je utvrditi kako pas zgrabi divljač, dok se daje konačna ocjena. Ako pas na povlaci uopće ne donosi, ukupan se rad ocijeni negativno. Ako pas brzo donosi, rad je tada pozitivan. Ako je divljač našao po slobodnim traženjem, to će se sigurno odraziti u slabijoj ocjeni ukupnog rada u donošenju po povlaci. Povlaka s dlakom divljači izradi se u lovištu sa zečevima i kunićima. Ako su zečevi i kunići na raspolaganju tada je za špringer španijela i prepeličara obavezno donošenje zeca, a za kokera kunića. Ako u lovištu nema kunića i koker ne donese zeca, dovoljno je da ga pokaže i oblajava. Tada se ocjena snizi za jedan stupanj. Ako koker pak donese zeca, ocjena se za stupanj povisi. To se

čini tako da se poveća ocjena stručne vrijednosti (faktor) kokera u konačnoj ocjeni također izrazi, jer je potrebno pri donošenju zeca više snage i moći. Na utakmici ustrijeljene zečeve, dakle još svježije, ubodemo nožem u prsa, da počnu krvariti. Nastrel označimo s nešto trbušne dlake zeca.

Povlaku napravimo za svakoga psa tik prije ispiti-vanja na oko 200 koraka dugom tragu povlake s dvije okuke. Na svježije pooranim njivama povlake ne smijemo polagati. Na kraju povlake po mogućnosti položimo drugoga, srednje velikoga zec,a, s kojim nismo radili krvni trag. Ne smijemo ga položiti u jamu ili za drvo. Kada dođe pas do zeca, treba ga pažljivo promatrati, ali ga ne smije trgati ili zakopavati. Vodič smije postaviti psa na na strel tek na zapovijed suca. Pas se može poticati da traži. Vodič može ići nekoliko koraka sa psom na povodcu te ga pustiti. Svako drugo utjecanje na psa povikom ili kretanjama zabranjeno je. Za rad na povlaci vrijedi isto tako sve kao za rad po krvnom tragu.

8. RAD U VODI

Ispitivanje rada u vodi sastoji se od tri dijela:

a) Šaranje u močvari

Ta se disciplina izvodi u dovoljno širokom pojasu močvare, u mrtvom riječnom koritu, ribnjaku ili jezeru. Pas neka ide s veseljem u vodu. U močvaru, i neka je sustavno pretraži nemajući divljač u nosu. Ako pas digne iz vode divljač uplijenimo je i upotrijebimo za iduća ispitivanja.

b) Šaranje u močvari s puštenom patkom

Pri šaranju s puštenom patkom patki se skрати leteće perje na jednom krilu. Na rubu močvare patku pustimo i položimo u skrivalište, ali pas to ne smije vidjeti. U zadnji čas pustimo psa na trag patke. Moramo promatrati kako pas izradi trag i okonča. Pas neka radi samostalno. Vodič neka ga vodi samo migovima i pištaljkom. Ako se patka potopi, mjesto možemo označiti s metom kamena ili s strelicom. Ako patku uplijenimo u otvorenoj vodi i on je donese, i ako ju je dohvatio plivanjem, to pripisujemo psu u dobroj disciplini "donošenje iz duboke vode".

c) Donošenje iz duboke vode

Za to ispitivanje potražimo mjesto na obali gdje je voda tako duboka da je pas prisiljen plivati. Mrtvu patku bacimo daleko u vodu i potičemo psa neka je donese. Eventualno može vodič ispaliti hitac u smjeru plivajuće patke. Ako pas skoči s veseljem u vodu, to se posebno ocijeni. Gledamo na pravilno donošenje iz duboke vode. Pogrešno je ako pas dođe iz vode i odloži patku, da se najprije otrese. Pas mora donijeti patku, sjesti pred vodiča i čekati zapovijed za predaju plijena. Manje se također ocijeni ako vodič uzme psu patku iz gubice prije nego što pas sjedne.

9. ODLOŽENOST NA NEKOM MJESTU

Svakog psa se ispituje pojedinačno na odgovarajućim šumskim proplancima ili mirnim šumskim putevima. Vodič ide u smjeru prema prostoru koji mu je odredio sudac. Tu psa odloži vodič zapovijedorn, migom ili rukom, te ostavi kod njega ranac ili neki drugi predmet. Vodič se tada kao u lovu udalji u nekom smjeru, tako daleko da ga pas ne vidi te tamo ispali hitac. Pas se do povratka vodiča ne smije udaljiti s prostora, niti smije cviliti ili lajati. Ako pas sjedne ili digne glavu, to se ne ubraja u greške. Vodič može psa kod odloživosti privezati za ranac, i tada pas dobiva nižu ocjenu.

10. VODLJIVOST NA POVODNIKU

Vodljivost na povodniku se ne ocjenjuje posebno, već se za sve vrijeme utakmice promatra i to ulazi u krajnju ocjenu. Posebno se promatra još kada pošaljemo vodiča kroz šumu, da hoda tik kraj stabla. Pas mora na povodcu lijepo slijediti vodiča sa njegove lijeve strane. Vodiča ne smije vući naprijed i zaostajati, već se mora prilagođavati vodičevom kretanju. Prema tome kako pas izbjegava smetnje, slijedi vodiča, stane kad stane vodič, preskače prepreke s vodičem, ocjenjujemo njegovu vodljivost na povodniku.

11.MIR NA STAJALIŠTU

Da se ta disciplina može ocijeniti, priredi vođa utakmice s pomoćnim osobljem i gledateljima pogon. Psi u pogonu neka glasno pretraže određeni dio terena i neka se puca. Psi koji se ispituju u ovoj disciplini moraju mirno ostati na stajalištu kod svojih vodiča, slobodni ili privezani. Ne smiju cviliti, lajati ili napustiti mjesto. Pas može ležati i također može sjediti, promatrati pogon što se ne uzima kao greška. Ako je pas privezan, to se slabije ocjenjuje.

12.POSLUŠNOST

Osim disciplina u poslušnosti, kao što su odloženost, mirnoća na stajalištu, vodljivost na povodniku, potrebno je promatrati opću poslušnost psa za vrijeme utakmice. Kako pas pažljivo i s voljom prati svaki mig, zvižduk ili poziv vodiča uopće, kako je pas stalno u kontaktu s vodičem i pod zapovijedi vodiča, sve to potrebno je prikladno ocjenjivati. Pri ostavljanju na pokaznom prostoru pas ide nevezan pokraj vodiča ili za njim na određeno mjesto i vodič daje mig ili tihu zapovijed, neka pas legne. Vodič ide zatim u smjeru gustiša nekog drugog skrivališta što mu je prije sudac odredio te ispali hitac. Nakon pucnja vrati se psu te ga priveže. Pas mora dulje vremena mirno ležati. Glavu može dignuti, ustati ne smije. Općenito poslušnost mora biti izrazita. Zato se kao jedan od glavnih elemenata kod svih disciplina ocjenjuje i poslušnost. Pas mora tijekom cijelog ispitivanja

pokazati da je u rukama vodiča. Koliko je bolja poslušnost, toliko je bolja pažljivost i sklonost da pas slijedi migove, pozive zviždaljkom pozive vodiča. Pse koji se ne daju dozvati, privezati odnosno pse kojima vodič ne može zapovijedati treba odmah diskvalificirati.

13.DOKAZ OŠTROSTI NA GRABEŽLJIVCE

Za utvrđivanje oštrosti španijela na grabežljivce pribavimo lisicu ili odraslu mačku. Zabranjeno je svako mučenje životinja, zato ne smijemo grabežljivcu prerezati žilu, svezati ga ili upotrijebiti premlade životinje. Kad vodič psa odveže i potakne ga, ostane vodič kod sudaca od kojih samo jedan vodi ispitivanje i uradi sve što je potrebno. Psu se dopusti za rad na grabežljivcu 5 minuta. Nakon isteka toga vremena mora vodič na poziv suca psa opozvati i privezati. Učinak koji pas ostvari nakon opoziva ne vrednuje se. Sudac odredi pripravnost drugoga psa odnosno dade nalog za upotrebu oružja, ako postoji opasnost da grabežljivac pobjegne. Poticanje pri donošenju grabežljivca dopušteno je, ali se bolje ocjenjuje donošenje bez zapovijedi. Ako pas nakon davljenja grabežljivca pusti ležati i ne donese ga na vodičevu zapovijed, to se negativno uzima u disciplini "donošenje". Ako pas ne davi, vodiču je dopušteno pucati slijepim nabojem. Ta pomoć, dakako, utječe na moguću ocjenu. Za svakoga psa mora biti na raspolaganju grabežljivac.

Za prvi nagradni razred potrebno je bezuvjetno samostalno davljenje. Samostalno je davljenje samo tada, ako se vodič ne približava grabežljivcu bliže od 10 m. Ako se vodič grabežljivcu više približi, unatoč sučevu upozorenju, učinak se slabije ocjenjuje ako vodič nije dotaknuo grabežljivca. Ako se vodič dotakne grabežljivca, učinak se ocijeni nedovoljnom ocjenom.

Za drugi nagradni razred potrebna je ocjena 2 u zaustavljanju grabežljivca, ako je pas pokušao također zgrabiti.

Za III. nagradni razred potrebna je ocjena 2 u zaustavljanju grabežljivca. Ako je pas za vrijeme utakmice imao priliku zadaviti lisicu ili mačku, prije nego što je rad na grabežljivcu obavljen, može za njega ta disciplina otpasti i piše mu se pokazani učinak u dobro, s odgovarajućom ocjenom. Isto vrijedi za rezervne pse, koji su bili po sučevu nalogu pušteni pa su obavili rad na grabežljivcu bez sudjelovanja upravo preispitanoga psa.

a) Ukupna ocjena

Za I. II. i III nagradni razred potrebna je pozitivna ocjena u obaveznim disciplinama. Obvezne su glasno gonjenje po tragu, šaranje, rad u vodi i rad pri pucnju (rad po krvnom tragu, donošenje na povlaci i slobodno donošenje).

Osim toga potrebno je:

Za I. nagradni razred najmanje 209 bodova: dokaz oštrosti, nos 4, glasno gonjenje po tragu 3, šaranje 4, rad na krvnom tragu 3.

Za II. nagradni razred najmanje 178 bodova: nos 3, glasno gonjenje po tragu, šaranje 3, rad na krvnom tragu 2.

Za III. nagradni razred najmanje 159 bodova, nos 3, glasno gonjenje po tragu 2, šaranje 2, rad na krvnom tragu 2.

Ako pas ne dosegne dovoljno bodova za III nagradni razred, može mu se dati pohvala , ali mora glasno goniti.

Trgače, zakopače, kresače i pse koji se boje vode, koji se ne daju pod zapovijed vodičima i pse plašljive pri pucanju treba isključiti iz daljnjeg natjecanja.

b) Priznavanje nagradnih razreda

Priznavanje nagradnih razreda spada u nadležnost sudaca. Počasne nagrade smiju se priznati samo vlasnicima pasa koji su postigli nagradne razrede. Pokloni vodičima se priznaju samo ako je pas postigao ocjenu za nagradni razred.

ISPIT PRIROĐENIH OSOBINA

Na ispit prirođenih osobina dovode se samo psi koji su ošteñeni u tekućoj ili prošloj godini. Namjena je ispit prirođenih osobina ustanovljavanje prirođenih lovnih osobina koja daju jamstvo za daljnje školovanje. Predmeti školovanja i poslušnost na ispitu prirođenih osobina se ne ocjenjuju. Svakako neka mlad pas već bude vođen u lov i lovište.

I n.razred najmanje 100 bodova
II n. razred najmanje 83 do 99 bodova
III n. razred od 63 do 82 boda

- 1) **Pojedinačno stručno ispitivanje disciplina i brojeva stručne vrijednosti (faktore)** vidjeti u ocjenjivačkom listu.
- 2) **Izvršne odredbe.** Po kojem redoslijedu se pojedine discipline ispituju, odlučuju suci.

1. NOS

Kvalitetu nosa potrebno je promatrati sve vrijeme ispitivanja prirođenih osobina. Osobito se vrijednost nosa ustanovi pri radu po zečjem tragu. Tu je posebno važna pouzdanost rada po tragu, kako pas prati zeca. Tako je presudno kako izrađuje pas povlaku dlakave divljači. Najbolje se može ocijeniti kvalitet nos pri slobodnu traženju pernate divljači.

2. GLASNO GONJENJE

Za ispitivanje glasnog gonjenja vrijede općenito iste odredbe kao i u II. dijelu, 2. "glasno gonjenje". Posebno treba ocijeniti način i trajanje glasnog gonjenja, uzimajući u obzir dob psa.

3. POUZDANOST NA TRAGU

Ocjenjuje se na tragu zeca, papkarske divljači i kunića. Pouzdanost se ocjenjuje po tome kako pas sigurno drži trag navedene divljači, te kod toga ustanovimo način i trajanje gonjenja. Pouzdanost na tragu može se ispitati:

a) na svježem zečjem tragu. Pri tome ustanovimo način i trajanje gonjenja.

b) na povlaci dlakave divljači (zec ili kunić). Dužina povlake neka bude oko 100 koraka s jednom okukom. Ovu disciplinu ne ispitujemo posebno već ocjenjujemo prilikom ocjenjivanja rada u disciplinama 1, 2, 4 i 5. Zadržavanje psa na kraju povlake potrebno je temeljito promatrati (ispit poštenosti, da ne trga ili zakapa).

4. VOLJA ZA RAD PO TRAGU

Volja za rad po tragu se pokazuje u nagonu i ustrajnosti psa, da nade divljač i u strasti s kojom primi i drži trag.

5. TRAŽENJE I ŠARANJE

Ova disciplina se radi i ocjenjuje prema odredbama II/3. ŠARANJE.

6. VESELJE ZA RAD U VODI

Veselje za rad u vodi ima pas koji sa strašću ide u vodu i u njoj pliva. Za ispitivanje je najprikladnija stajaća voda, nešto zarašćena i s plitkim brijegom. Voda neka postaje polagano duboka. Da se pas potakne dovoljno je baciti nekakav predmet u vodu ili ispaliti hitac.

7. MIRNOĆA PRI PUCNJU

Za ispitivanje neka privezani ili odvezani psi budu raspoređeni u polukrug ispred vodiča. U sredini polukruga ispali se hitac. Vodiči neka upozore svoje pse na strijelca. Suci se razdijele tako da mogu promatrati svakoga psa. Pse koji nakon pucnja pobjegnu ili hoće pobjeći moramo ponovno nevezane ispitati. Ako nakon pucnja pobjegnu ili se sakriju u gustišu, to znači da su streloplahi i njih isključujemo od daljnjega ispitivanja. Prirođenost za plašljivost pri pucnju (slabi živci) nasljeđuje se i zbog toga je ovo ispitivanje posebno važno. Divljanje mladog psa pri ispaljivanju hica se ne ocjenjuje nepovoljno. Na pse koji se ne daju primiti u ruke i privezati te općenito staviti pod zapovijed, treba dobro paziti. Ta greška, ako ima izvor u pogrešnom uzgoju, može se ukloniti.

8. VODLJIVOST

Poslušnost se pri ispitivanju prirođenih osobina ne ocjenjuje. Ipak za vrijeme ispita promatramo kako se pas odnosi prema svojem vodiču, koliko je pažljiv prema njemu, kako se odaziva na migove i naredbe i kako mu iskazuju povjerenje. Slaba se vodljivost iskazuje strašljivošću psa i upornošću (na naredbe se ne odaziva i ne dopušta se vezati). Vodljivost psa temelj je za daljnje školovanje.

9. VESELJE ZA LOV

Strast i srčanost temelj su dobrih lovačkih osobina. Zato za vrijeme ispitivanja promatramo kako se pas slobodno pušten na tragu ili u gustišu ponaša, ima li nagon za traženje i veselje za gonjenje, ide li strašću u vodu ili oklijeva. Lovačka je strast prirođena. Veselje za lov možemo brojnim načinom uzbuditi i jačati.

Nagradni razredi

za I. II. i III. nagradni razred potrebne su pozitivne ocjene u disciplinama: nos, glasno gonjenje volja za rad po tragu, traženje i šaranje, mirnoća pri pucnju.

Najniži je učinak u bodovima za nagradne razrede:

Za I. nagradni razred najmanje 100 bodova, osim toga nos 4, glasno gonjenje po tragu 3, sklonost za rad u vodi 3, volja za rad po tragu 2 i veselje za lov 2.

Za II. nagradni razred potrebna su najmanje 83 boda, nos 3, glasno gonjenje 2, volja za rad po tragu 1, sklonost za rad u vodi 2.

Za III. nagradni razred potrebna su najmanje 63 boda, nos 2, glasno gonjenje 1 i sklonost za rad u vodi 1. S obzirom na mirnoću pri pucnju uzima se u obzir samo pozitivna ili negativna ocjena.

Ako je mirnoća pri pucnju pozitivna, ocjena je 4, u negativnom primjeru je 0.

Trgače, zakopače i pse koji se boje pucnja od daljnjeg ispitivanja isključujemo.

Ako pas ne osvoji dovoljno bodova za 3 nagradni razred, izriče mu se pohvala.

ISPITIVANJE LOVAČKIH OSOBINA

Ispitivanje lovačkih osobina namijenjeno je za starije pse, koji nisu bili na ispitu prirođenih osobina i nisu ošteñeni u tekućoj ili prethodnoj godini, da bi se ustanovila sposobnost za mogućnost lovačke osobine ili ne.

Kao osnova za ocjenu služi ocjenjivački list za ispitivanje prirođenih osobina pasa španijela. Za ostalo vrijede odredbe III. dijela Pravilnika za ispitivanje prirođenih osobina pasa španijela, što se odnosi i za broj osvojenih bodova za nagradne razrede.

POSEBNI ISPITI

1. Ispitivanje glasnog gonjenja

Namjena je tog ispitivanja dati psima, koji na ispitu nisu podigli zeca, mogućnost da pokažu glasno gonjenje. To se ispitivanje može izvesti na prigodnu mjestu izvan ispitivanja. Prisutan mora biti jedan sudac i dva lovca. Hrvatskom kinološkom savezu treba predati potvrdu radi dopune izvještaja o ispitu.

2. Ispitivanje oštrosti na grabežljivce

Oštrost psa može se također ispitati izvan ispita utakmice u prisutnosti suca i dva lovca. O radu na grabežljivca sudac daje pismenu potvrdu, koju treba potvrditi lovačko društvo, a vodič donijeti na utakmicu.

Predsjednik: Dipl. ing. Marko Medar

HRVATSKI KINOLOŠKI SAVEZ
ISPITIVANJE PRIROĐENIH OSOBINA ŠUNJKAVACA

BROJ:

Organizator:		
Mjesto:	Datum:	
Ime psa:		
Pasma:		
HR	Oštenjen:	Spol:
Vlasnik:		
Adresa vlasnika:		
Vodič:		

	ISPITNE DISCIPLINE	FAKTOR	OCJENA	BODOVI
1	NOS	7		
2	GLASNO GONJENJE	6		
3	POUZDANOST NA TRAGU	2		
4	VOLJA ZA RAD PO TRAGU	2		
5	TRAŽENJE I ŠARANJE	2		
6	SKLONOST ZA RAD U VODI	5		
7	MIRNOĆA NA PUCANJ	3		
8	VODLJIVOST	3		
9	VESELJE ZA LOV	3		

UKUPNO BODOVA:

NAGRADNI RAZRED:

- I N.R. - najmanje 100 bodova
- II N.R. - od 83 do 99 bodova
- III N.R. - od 63 do 82 boda

1. _____
(sudac)

(potpis suca)

2. _____
(sudac)

(potpis suca)

HRVATSKI KINOLOŠKI SAVEZ
ISPIT RADA ŠPANIJELA S DONOŠENJEM

BROJ:

Organizator:		
Mjesto:	Datum:	
Ime psa:		
Pasmina		
HR	Oštenjen:	Spol:
Vlasnik:		
Adresa vlasnika:		
Vodič:		

	ISPITNE DISCIPLINE	FAKTOR	OCJENA	BODOVI
1	NOS	7		
2	TRAŽENJE	5		
3	PONAŠANJE NA PUCANJ	1		
4	GLASNO GONJENJE	ZECA	5	
		ILI KUNIĆA	5	
		ILI PAK. DIVLJAČI	5	
5	ODLOŽIVOST	2		
6	SLOBODNO DONOŠENJE PERNATE DIVLJAČI	4		
7	DONOŠENJE NA POVLACI PERNATE DIVLJAČI	4		
8	DONOŠENJE NA POVLACI ZECA ILI KUNIĆA	4		
9	DONOŠENJE PATKE IZ DUBOKE VODE	2		
10	POSLUŠNOST	5		

UKUPNO BODOVA:

NAGRADNI RAZRED:

1. _____
(sudac)

(potpis suca)

2. _____
(sudac)

(potpis suca)